

KALENDARIUM 100 LAT NIEPODLEGŁOŚCI POLSKI

CZĘŚĆ 1. II RZECZPOSPOLITA

BLASKI I CIENIE ODZYSKANEJ NIEPODLEGŁOŚCI (1918-1939)

1918, 7 października – Rada Regencyjna w Warszawie ogłosiła niepodległość Królestwa Polskiego od Państw Centralnych

1918, 31 października – rozbrojenie żołnierzy austro-węgierskich i przejęcie władzy przez Polaków w Tarnowie i Krakowie; początek budowy niezależnej administracji polskiej

1918, 7 listopada – powstanie Tymczasowego Rządu Ludowego Republiki Polskiej w Lublinie z Ignacym Daszyńskim w roli premiera

1918, 11 listopada – powrót Józefa Piłsudskiego z więzienia w Magdeburgu do Warszawy i objęcie władzy nad wojskiem przekazanej mu przez Radę Regencyjną; rozbrojenie żołnierzy niemieckich w stolicy i wielu innych miastach

1918, 14 listopada – Rada Regencyjna przekazała całą władzę cywilną na ręce Józefa Piłsudskiego i rozwiązała się; stał się on faktycznym przywódcą odradzającego się niepodległego państwa Polskiego, które przyjęło ustrój republikański; premierem rządu został socjalista i piłsudczyk Jędrzej Moraczewski (18 listopada)

1918, 27 grudnia – wybuch antyniemieckiego powstania w Poznaniu; wyzwolenie Poznania i objęcie władzy w tej części Polski przez Naczelną Radę Ludową

1919, 26 stycznia – pierwsze wybory do Sejmu Ustawodawczego w dawnym Królestwie Polskim i Galicji Zachodniej; odrodzenie parlamentaryzmu polskiego po okresie rozbiorów

1919, 20 lutego – Sejm Ustawodawczy uchwalił tzw. Małą Konstytucję, nadającą Józefowi Piłsudskiemu urząd Naczelnika Państwa (który pełnił do 14 grudnia 1922 r.)

1919, 28 czerwca – podpisanie traktatu wersalskiego z Niemcami formalnie kończącego I wojnę światową i rozstrzygającego kwestie przebiegu zachodnich granic Polski; sygnatariuszami ze strony polskiej byli Roman Dmowski (przywódca obozu politycznego Narodowej Demokracji i Komitetu Narodowego Polskiego w Paryżu) oraz Ignacy Jan Paderewski (wybitny pianista i ówczesny premier Polski)

1920, 7 maja – wojska polskie, razem z oddziałami ukraińskiego atamana Semena Petlury, zajęły Kijów, wypierając z Ukrainy oddziały sowieckie

1920, 15 sierpnia – decydujące walki wojny polsko-bolszewickiej na przedpolach Warszawy; zwycięska polska kontrofensywa znad Wieprza; wydarzenia te nazywa się czasem „cudem nad Wisłą”

1920, 9 października – w wyniku tzw. buntu gen. Lucjana Żeligowskiego Polacy odzyskali Wilno, gdzie została proklamowana Litwa Środkowa (formalnie przyłączona do Polski 2 marca 1922 r.)

- 1921, 17 marca** – uchwalenie przez Sejm Ustawodawczy konstytucji marcowej, która ustanowiła w Polsce ustrój republiki demokratycznej o parlamentarno-gabinetowym systemie rządów
- 1921, 18 marca** – podpisanie traktatu pokojowego w Rydze kończącego wojnę polsko-bolszewicką i ustanawiającego granice wschodnie II Rzeczypospolitej
- 1921, 2 maja – 5 czerwca** – trzecie, najsilniejsze powstanie antyniemieckie na Górnym Śląsku, które miało wpływ na korzystny dla Polski podział tego uprzemysłowionego regionu; przywódcą polskiego ruchu narodowego na Śląsku był Wojciech Korfanty
- 1922, 16 grudnia** – pierwszy prezydent Rzeczypospolitej Polskiej, prof. Gabriel Narutowicz, został zastrzelony po 5 dniach urzędowania przez malarza Eligiusza Niewiadomskiego; Polska znalazła się na krawędzi wojny domowej, kryzys jednak zażegnano
- 1922, 20 grudnia** – wybór przez Zgromadzenie Narodowe nowego prezydenta RP – Stanisława Wojciechowskiego
- 1924, 11 marca** – uchwała Sejmu RP o budowie portu morskiego w Gdyni; była to jedna z najambitniejszych i najbardziej udanych inwestycji gospodarczych okresu międzywojennego
- 1924, 29 kwietnia** – reforma monetarna premiera Władysława Grabskiego, wprowadzenie nowej monety – złotego polskiego; zahamowanie inflacji i powojennego kryzysu gospodarczego
- 1924, 13 listopada** – Władysław Stanisław Reymont otrzymał literacką nagrodę Nobla za powieść „Chłopi”
- 1926, 12–15 maja** – przewrót majowy marszałka Józefa Piłsudskiego; walki uliczne w Warszawie w wyniku których zginęło co najmniej 215 żołnierzy i 164 cywilów; początek autorytarnych rządów obozu tzw. Sanacji; premierem rządu został Kazimierz Bartel (15 maja), zaś prezydentem RP – prof. Ignacy Mościcki (1 czerwca)
- 1927, 13 grudnia** – wprowadzenie nowej wersji herbu państwowego, która z drobnymi poprawkami obowiązuje do dziś; autorem projektu Orła Białego był prof. Zygmunt Kamiński
- 1930, 16–23 listopada** – tzw. wybory „brzeskie” wygrane przez piłsudczykowski Bezpartyjny Blok Współpracy z Rządem (BBWR); towarzyszyły im brutalne aresztowania i procesy polityczne przywódców opozycji, m.in. byłego premiera Wincentego Witosa
- 1935, 23 kwietnia** – prezydent RP Ignacy Mościcki podpisał konstytucję kwietniową, która wprowadzała w Polsce system prezydencki o charakterze autorytarnym
- 1935, 12 maja** – śmierć marszałka Józefa Piłsudskiego, który od 1926 roku był faktycznym autorytarnym przywódcą Polski; funkcję generalnego inspektora Sił Zbrojnych przejął po zmarłym marszałku gen. Edward Śmigły-Rydz (od 10 listopada 1936 marszałek Polski)
- 1936–1938** – budowa Centralnego Okręgu Przemysłowego, którą zainicjował wicepremier do spraw ekonomicznych i minister skarbu Eugeniusz Kwiatkowski
- 1938, 2 października** – zajęcie i przyłączenie do Polski kosztem Czechosłowacji tzw. Zaolzia (części Śląska Cieszyńskiego)
- 1939, 2 stycznia** – śmierć Romana Dmowskiego, ideologa i przywódcy Narodowej Demokracji
- 1939, 23 sierpnia** – niemiecko-sowiecki pakt Ribbentrop-Mołotow z tajnym protokołem dodatkowym zakładającym podział Polski i Europy Środkowej między te państwa; tradycja nazwała ten układ IV rozbiorem Polski

CZĘŚĆ 2. STRASZNE CZASY

II WOJNA ŚWIATOWA I TERROR STALINOWSKI (1939-1956)

1939, 1 września – zbrojny najazd Niemiec hitlerowskich na Polskę; zbombardowanie przez Luftwaffe Wielunia, początek bohaterskiej, siedmiodniowej obrony Westerplatte i bitwy granicznej; wybuch II wojny światowej

1939, 17 września – wkroczenie armii sowieckiej na kresy wschodnie II Rzeczypospolitej i wojna na dwóch frontach; ewakuacja polskiego rządu, prezydenta i naczelnego wodza do Rumunii

1939, 28 września – kapitulacja, po długiej i bohaterskiej obronie, obleganej przez Niemców Warszawy

1940, 10 lutego – pierwsza wielka deportacja ludności polskiej z zajętych przez ZSRR kresów wschodnich na Syberię, która objęła ok. 140 000 osób

1940, kwiecień–maj – zbrodnia katyńska; na rozkaz Józefa Stalina stalinowscy oprawcy z NKWD zamordowali ok. 22 tysięcy polskich oficerów, podoficerów, policjantów, pograniczników i przedstawicieli innych służb mundurowych; ofiary tej masowej zbrodni pochowano w Katyniu koło Smoleńska, Charkowie, Kalininie (Twerze), Bykowni koło Kijowa, Kuropatach koło Mińska

1940, lipiec–październik – bitwa lotnicza o Anglię, w której zasłużyli się polscy lotnicy m.in. z dywizjonów myśliwskich 302 i 303

1941, 22 czerwca – wybuch wojny niemiecko-radzieckiej; zajęcie kresów wschodnich II Rzeczypospolitej przez Niemców i początek zagłady polskich Żydów na terenach wschodnich; zbrodnia w Jedwabnem (10 lipca t.r.)

1941, 30 lipca – podpisanie porozumienia między polskim rządem na uchodźstwie a ZSRR, tzw. układu Sikorski–Majski, który pozwolił uwolnić tysiące Polaków z sowieckich łagrów i sformować armię polską w ZSRR pod dowództwem gen. Władysława Andersa (ewakuowaną wiosną 1942 r. do Iranu)

1942, 20 stycznia – konferencja przywódców III Rzeszy w Wannsee, gdzie podjęto decyzję o tzw. „ostatecznym rozwiązaniu kwestii żydowskiej”, czyli zagładzie społeczności żydowskich z ziem okupowanych przez Niemców; liczba polskich Żydów wśród ofiar Zagłady szacowana jest na ok. 3 mln osób

1942, 14 lutego – powstanie Armii Krajowej (AK), największej polskiej organizacji konspiracyjnej w okupowanym kraju; pierwszym komendantem AK był gen. Stefan Rowecki „Grot”

1943, 9 lutego – początek ludobójczej akcji nacjonalistów ukraińskich z Ukraińskiej Armii Powstańczej (UPA) skierowanej przeciw polskiej ludności cywilnej Wołynia i Galicji wschodniej; apogeum zbrodni miało miejsce w „krwawą niedzielę” 11 lipca 1943 r.; szacowana ilość ofiar polskich to ok. 80–130 tys.

1943, 19 kwietnia – 16 maja – powstanie w getcie warszawskim pod dowództwem Mordechaja Anielewicza (Żydowska Organizacja Bojowa); ostateczna likwidacja dzielnicy żydowskiej w Warszawie

1943, 4 lipca – w katastrofie lotniczej koło Gibraltaru zginął gen. Władysław Sikorski, premier rządu RP na uchodźctwie i naczelny wódz; okoliczności jego śmierci do dziś budzą kontrowersje

1943, 28 listopada–1 grudnia – konferencja „wielkiej trójki” (przywódców ZSRR, USA i Wielkiej Brytanii) w Teheranie, gdzie zapadła m.in. decyzja o zmianie granic wschodnich powojennej Polski

1944, 19 maja – żołnierze z II Korpusu Polskiego pod dowództwem gen. Władysława Andersa zdobyli wzgórze klasztorne Monte Cassino w środkowych Włoszech, otwierając aliantom drogę na Rzym

1944, 22 lipca – manifest Polskiego Komitetu Wyzwolenia Narodowego (PKWN); początek budowy zależnego od ZSRR i Józefa Stalina komunistycznego rządu w Polsce

1944, 1 sierpnia – 3 października – powstanie warszawskie skierowane przeciwko okupującym Warszawę wojskom niemieckim, zorganizowane przez Armię Krajową; bilans ofiar to ponad 16 tys. powstańców i 150–200 tys. cywilnych mieszkańców stolicy; w trakcie i po upadku powstania Warszawa została prawie całkowicie zniszczona na specjalny rozkaz Hitlera

1945, 17 stycznia – oddziały 1 Armii (Ludowego) Wojska Polskiego wyzwoliły zniszczoną Warszawę oraz m.in. Aleksandrów; walki te stanowią część wielkiej „operacji wiślańsko-odrzańskiej” Armii Czerwonej, która doprowadziła do wyparcia Niemców z terytorium obecnej Polski

1945, 4–11 lutego – konferencja „wielkiej trójki” (przywódców ZSRR, USA i Wielkiej Brytanii) w Jałcie, podczas której ustalono rekompensatę terytorialną dla Polski za utracone na rzecz ZSRR kresy wschodnie w postaci części ziem niemieckich (Śląska, Pomorza Zachodniego, Warmii i Mazur)

1945, 8 maja – kapitulacja III Rzeszy i zakończenie II wojny światowej w Europie; Polska znalazła się pod okupacją i wpływami politycznymi Związku Radzieckiego, za tzw. „żelazną kurtyną”

1945, 18–21 czerwca – tzw. „proces 16” – proces pokazowy przywódców polskiego państwa podziemnego w Moskwie przed Kolegium Wojskowym Sądu Najwyższego ZSRR

1947, 19 stycznia – sfałszowane przez komunistów wybory do Sejmu Ustawodawczego; likwidacja opozycji oraz budowa komunistycznej dyktatury w Polsce

1947, 3 lipca – uchwała Sejmu Ustawodawczego o odbudowie Warszawy ze zniszczeń wojennych; początek intensywnej odbudowy i przebudowy stolicy

1948, 25 maja – w więzieniu mokotowskim w Warszawie został rozstrzelany rotmistrz Witold Pilecki; był jedną z licznych ofiar reżimu stalinowskiego

1948, 15 grudnia – podczas zjazdu zjednoczeniowego PPR i PPS powstała zdominowana przez komunistów nowa partia władzy – Polska Zjednoczona Partia Robotnicza (PZPR), na której czele stanął prezydent RP Bolesław Bierut

1949–1954 – budowa kombinatu metalurgicznego Huta im. Lenina i dzielnicy Nowa Huta pod Krakowem, największej inwestycji powstałej w ramach tzw. „planu sześcioletniego” (1950–1955)

1952, 22 lipca – uchwalenie przez Sejm Ustawodawczy tzw. „stalinowskiej” konstytucji wprowadzającej nową nazwę kraju: Polska Rzeczpospolita Ludowa (PRL)

1953, 5 marca – śmierć radzieckiego dyktatora Józefa Stalina

1953, 25 września – internowanie przez komunistyczne władze ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego – prymasa Polski, element walki ideologicznej komunistów z kościołem katolickim

1955, 14 maja – podpisanie tzw. Układu Warszawskiego, powstanie bloku wojskowego pod przywództwem ZSRR skierowanego przeciw Stanom Zjednoczonym i ich sojusznikom

CZĘŚĆ 3. II POLSKA RZECZPOSPOLITA LUDOWA

OD KRYZYSU DO KRYZYSU (1956-1989)

1956, 28 czerwca – „poznański czerwiec” – strajk generalny i demonstracje uliczne robotników Poznania, które przerodziły się w krwawo stłumione antykomunistyczne powstanie; szacowana liczba ofiar cywilnych walk ulicznych w Poznaniu to 49–70; 1 sekretarzem Komitetu Centralnego (KC) PZPR był wtedy Edward Ochab a premierem rządu Józef Cyrankiewicz

1956, październik – „polski październik” – odwilż polityczna i przejściowa liberalizacja ustroju politycznego PRL związana z powrotem do władzy I sekretarza KC PZPR Władysława Gomułki; rządzona przez komunistów Polska uzyskała nieco większą niż dotąd autonomię w stosunku do ZSRR

1965–1966 – podzielone uroczystości milenijne (tysiąclecia Państwa Polskiego i chrztu Polski) w atmosferze konfliktu na linii komunistyczne państwo – Kościół rzymsko-katolicki; prymasem Polski był wówczas kardynał Stefan Wyszyński

1968, 8–23 marca – kryzys polityczny związany z demonstracjami studentów w obronie wolności kultury, brutalnie spacyfikowanymi przez milicję; towarzyszyła mu inspirowana przez komunistyczną władzę propaganda antysemita

1968, 20 sierpnia – interwencja zbrojna wojsk Układu Warszawskiego (w tym polskich) w Czechosłowacji; stłumienie przemian demokratycznych tzw. „praskiej wiosny”

1970, 14–22 grudnia – „wydarzenia grudniowe na Wybrzeżu” – krwawe stłumienie przez komunistyczną władzę, milicję oraz wojsko strajków, demonstracji i rozruchów robotniczych na Wybrzeżu, głównie w Gdańsku, Gdyni, Elblągu i Szczecinie; bilans ofiar to ok. 40 osób; skompromitowanego Władysława Gomułkę zastąpił na stanowisku I sekretarza KC PZPR Edward Gierek

1971–1978 – budowa wielkiego kombinatu metalurgicznego Huta Katowice w Dąbrowie Górniczej; była to jedna z największych inwestycji gospodarczych Edwarda Gierka, sekretarza i modernizatora

1972, 31 maja – 1 czerwca – do Warszawy przybył prezydent Stanów Zjednoczonych Ameryki Richard Nixon i spotkał się z Edwardem Gierkiem; częściowe otwarcie Polski na Zachód

1974, 3 lipca – polska reprezentacja w piłce nożnej osiągnęła największy w dziejach sukces – 3 miejsce podczas Mundialu w Niemczech (zachodnich); w meczu o 3 miejsce w Monachium polscy piłkarze pokonali reprezentację Brazylii 1:0

1976, 25–30 czerwca – rozruchy robotników w Radomiu i Ursusie, brutalnie stłumione przez milicję; początek działalności Komitetu Obrony Robotników (KOR), pierwszej legalnej organizacji opozycyjnej w Polsce po 1947 roku

1978, 27 czerwca – 5 lipca – Mirosław Hermaszewski, jako jedyny Polak, odbył lot kosmiczny na pokładzie radzieckiego statku Sojuz 30

1978, 16 października – kardynał krakowski Karol Wojtyła został w Watykanie wybrany papieżem i przyjął imię Jan Paweł II

1978, grudzień – zima stulecia pogłębiła, widoczny już od kilku lat, kryzys gospodarczy, zakończyła okres propagandy sukcesu i „budowy drugiej Polski” przez ekipę Edwarda Gierka

1979, 2–10 czerwca – pierwsza, historyczna pielgrzymka papieża Jana Pawła II do Polski; podczas mszy na Placu Zwycięstwa (obecnie Piłsudskiego) w Warszawie padły słynne słowa „Niech zstąpi Duch Twój! Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!”

1980, 14 sierpnia – „polski sierpień ‘80” – wybuch strajku okupacyjnego w Stoczni Gdańskiej im. Lenina, który rozpoczął wielką falę strajków w zakładach przemysłowych Wybrzeża i całej Polski; na czele Międzyzakładowego Komitetu Strajkowego (MKS) w Gdańsku stanął elektryk Lech Wałęsa

1980, 30 sierpnia – 3 września – porozumienia sierpniowe z rządem podpisane przez przedstawicieli MKS w Szczecinie (30 sierpnia), Gdańsku (31 sierpnia) i Jastrzębiu-Zdroju (3 września); doprowadziły one do legalizacji Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego (NSZZ) „Solidarność” – niezależnej od władz komunistycznych masowej organizacji społecznej; w Szczecinie porozumienie podpisali działacz związkowy Marian Jurczyk i wicepremier Kazimierz Barcikowski

1980, 9 października – Czesław Miłosz otrzymał literacką nagrodę Nobla

1980, 10 listopada – rejestracja NSZZ „Solidarność” w Sądzie Najwyższym PRL w efekcie porozumień sierpniowych

1981, 13 maja – zamach na papieża Jana Pawła II podczas audiencji generalnej w Watykanie; zamachowcem był Turek – Mehmet Ali Ağca; papież przeżył zamach i po kilku tygodniach powrócił do zdrowia

1981, 13 grudnia – gen. Wojciech Jaruzelski powołał Wojskową Radę Ocalenia Narodowego (WRON) i ogłosił w Polsce stan wojenny; delegalizacja „Solidarności”, internowanie tysięcy działaczy opozycji, militaryzacja kraju i terror policyjny; liczbę śmiertelnych ofiar stanu wojennego szacuje się na 56-91

1982, 10 lipca – podczas Mundialu w Hiszpanii polscy piłkarze zdobyli ponownie 3 miejsce pokonując reprezentację Francji 3:2

1983, 22 lipca – stan wojenny w Polsce został formalnie odwołany, jednak nie ustały rządy twardej ręki i represje wobec opozycji

1983, 5 października – Lech Wałęsa, przywódca pierwszej „Solidarności”, otrzymał pokojową nagrodę Nobla, którą w jego imieniu odebrała w Oslo żona Danuta

1984, 19 października – zamordowanie księdza Jerzego Popiełuszki, kapelana „Solidarności” przez funkcjonariuszy Służby Bezpieczeństwa

1986, 26 kwietnia – katastrofa w radzieckiej elektrowni atomowej Czarnobyl koło Kijowa; skażeniu radioaktywnemu uległa m.in. Polska

1988, lipiec–sierpień – kolejna wielka fala strajków w Polsce i pogłębiający się kryzys gospodarczy

1988, 27 września – premierem rządu został Mieczysław Rakowski, partyjny liberał, który podjął próbę przeprowadzenia reform gospodarczych w duchu wolnorynkowym

1989, 6 lutego – 5 kwietnia – obrady tzw. Okrągłego stołu między przedstawicielami władz komunistycznych i częścią opozycji spod znaku „Solidarności”, które doprowadziły do pokojowego oddania części władzy w Polsce przez PZPR

CZĘŚĆ 4. III RZECZPOSPOLITA

NOWA EPOKA PEŁNA NADZIEI I ROZCZAROWAŃ (1989-2018)

1989, 4 i 18 czerwca – pierwsze częściowo wolne wybory do Sejmu i Senatu RP, w których druzgocące zwycięstwo wyborcze odniosła opozycja demokratyczna (Komitet Obywatelski „Solidarność”); zwykle właśnie tę datę (4 czerwca 1989) uważa się za koniec rządów komunistów w Polsce

1989, 19 sierpnia – powołanie pierwszego od zakończenia II wojny światowej niekomunistycznego rządu, na którego czele stanął Tadeusz Mazowiecki; początek szybkich i radykalnych reform gospodarczych nazywanych od nazwiska ówczesnego wicepremiera „planem Balcerowicza”

1989, 29 grudnia – nowelizacja konstytucji PRL przywracająca nazwę kraju Rzeczpospolita Polska i herb Orzeł Biały w koronie; symboliczny początek nowych czasów

1990, 27 maja – pierwsze wolne wybory samorządowe (do rad gmin) w Polsce; przywrócenie samorządu terytorialnego zlikwidowanego w okresie stalinowskim

1990, 9 grudnia – prezydentem Rzeczypospolitej Polskiej został wybrany w wyborach powszechnych dawny przywódca „Solidarności” – Lech Wałęsa, który 22 grudnia t.r. przyjął insygnia od ostatniego prezydenta RP na uchodźctwie – Ryszarda Kaczorowskiego

1991, 27 października – pierwsze w pełni wolne wybory parlamentarne w Polsce; ich efektem było znaczne rozdrobnienie sceny politycznej, zwłaszcza na prawicy, wywodzącej się z dawnej opozycji antykomunistycznej

1992, 4 czerwca – upadek rządu premiera Jana Olszewskiego, który domagał się lustracji i głębokiej dekomunizacji Polski

1993, 18 września – wycofanie z Polski ostatnich oddziałów radzieckiej Północnej Grupy Wojsk, stacjonujących tu od 1945 roku

1993, 19 września – w wyniku wyborów parlamentarnych do władzy powróciła postkomunistyczna lewica – koalicja Sojuszu Lewicy Demokratycznej (SLD) i Polskiego Stronnictwa Ludowego (PSL); premierem został Waldemar Pawlak

1995, 19 listopada – prezydentem Polski został wybrany w wyborach powszechnych Aleksander Kwaśniewski, popierany przez SLD, który jako jedyny z prezydentów sprawował swój urząd przez 2 kadencje (aż do 2005 roku)

- 1996, 3 października** – Wisława Szymborska otrzymała literacką nagrodę Nobla
- 1997, 2 kwietnia** – uchwalenie, obowiązującej do dziś, Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej
- 1997, 21 września** – wybory parlamentarne wygrała centroprawica – Akcja Wyborcza „Solidarność” kierowana przez Mariana Krzaklewskiego; premierem został Jerzy Buzek
- 1999, 12 marca** – Polska wstąpiła do militarnego Sojuszu Północnoatlantyckiego (NATO); członkostwo w NATO to najważniejsza z podstaw bezpieczeństwa międzynarodowego współczesnej Polski
- 2001, 23 września** – wybory parlamentarne, które przyniosły zwycięstwo koalicji centrolewicowej Sojuszu Lewicy Demokratycznej (SLD), Unii Pracy (UP) i Polskiego Stronnictwa Ludowego (PSL); premierem został Leszek Miller
- 2002, 22 lipca** – wybuch tzw. afery Rywina, która doprowadziła do głębokiego kryzysu polskiej lewicy
- 2003, 7–8 czerwca** – referendum krajowe w sprawie wejścia Polski do Unii Europejskiej, zakończone zdecydowanym sukcesem zwolenników integracji (77,48% głosów)
- 2004, 1 maja** – Polska została przyjęta do Unii Europejskiej; premierem podpisującym traktat akcesyjny był Leszek Miller (SLD)
- 2005, 2 kwietnia** – w Rzymie zmarł złożony ciężką chorobą papież Jan Paweł II; żałoba narodowa w Polsce
- 2005, 25 września** – wybory parlamentarne wygrane przez prawicę – Prawo i Sprawiedliwość (PiS); władzę objęła koalicja PiS z „Samobroną” Andrzeja Leppera i Ligą Polskich Rodzin Romana Giertycha; premierem został Kazimierz Marcinkiewicz
- 2005, 23 października** – prezydentem Polski został wybrany w wyborach powszechnych prof. Lech Kaczyński popierany przez PiS
- 2007, 21 października** – wybory parlamentarne wygrała tym razem Platforma Obywatelska (PO); koalicja PO z Polskim Stronnictwem Ludowym (PSL) utrzymała władzę aż do jesieni 2015 roku; premierem został Donald Tusk
- 2010, 10 kwietnia** – katastrofa smoleńska; w wyniku tragicznego wypadku lotniczego przy próbie lądowania w rosyjskim Smoleńsku śmierć poniósł prezydent RP Lech Kaczyński, jego żona Maria i 94 inne osoby; spór o przyczyny tej tragedii do dziś dzieli Polaków
- 2010, 4 lipca** – prezydentem Polski został wybrany w wyborach powszechnych Bronisław Komorowski
- 2012, czerwiec–lipiec** – Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej UEFA Euro 2012, których gospodarzami były po raz pierwszy Polska i Ukraina
- 2014, 27 kwietnia** – kanonizacja św. Jana Pawła II przez papieża Franciszka
- 2014, 1 grudnia** – wybór Donalda Tuska na przewodniczącego Rady Europejskiej
- 2015, 10 maja** – prezydentem Polski został wybrany w wyborach powszechnych Andrzej Duda
- 2015, 25 października** – wybory parlamentarne w Polsce zakończone zwycięstwem wyborczym partii Prawo i Sprawiedliwość (PiS); początek samodzielnych rządów prawicy z obozu tzw. „dobrej zmiany”
- 2018, listopad** – uroczyste, choć podzielone politycznie obchody 100-lecia Niepodległości Polski